

Introducing Devorah! (continued)

1. Bereishit 9:18-25

ויהיו בני נח היצאים מן התבה שם וְחָם וְיָפֶת וְחָם הוּא אָבִי כְנָעַן... וַיֵּרָא חָם אָבִי כְנָעַן אֶת עֲרוֹת אָבִיו וַיַּגֵּד לְשָׁנֵי אָחָיו בְּחוּץ... וַיִּיקָץ נֹחַ מִיֵּינוֹ וַיֵּדַע אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן. וַיֹּאמֶר אָרוּר כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאָחָיו:

And the sons of Noah who emerged from the boat were Shem, Cham and Yefet. And Cham was the father of Canaan... And Cham, father of Canaan, saw the *ervah* of his father, and he told his two brothers, outside... And Noah awoke from his wine, and he knew what his young son had done to him. And he said: Cursed is Canaan, he shall be a slave of slaves to his brethren.

2. In the days of our ancestors Bereishit 15:13-16; Bereishit 24:3, 28:1; Bereishit 34

3. Devarim 9:5

לֹא בְצַדִּיקוֹתֶיךָ וּבִישׁוֹר לִבְבָךָ אֲתָהּ בָּא לְרִשֹׁת אֶת־אֲרָצָם כִּי בְרִשְׁעַת הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה ד' אֱלֹהֶיךָ מוֹרִישָׁם מִפְּנֵיךָ...

Not due to your righteousness and the straightness of your heart do you come to take their land, but due to the wickedness of these nations does your G-d take them from before you...

4. Vayikra 18:3

כַּמַּעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁבְּתֶם בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ וְכַמַּעֲשֵׂה אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנִי מְבִיא אֲתֶכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ וּבְהַקְתִּיהֶם לֹא תִלְכוּ:

Like the deeds of the Land of Egypt, in which you dwelled, you shall not do. And like the deeds of the Land of Canaan, to which I bring you, you shall not do, and you shall not walk in their ways.

5. In the midbar Bamidbar 14:40-45; Bamidbar 21:1-3

6. Midrash, Sifra Acharei Mot 8:12b:4

ומנין שלא היתה אומה באומות שהתעיבו מעשיהם יותר מן הכנענים תלמוד לומר "וכמעשה ארץ כנען לא תעשו"...

How do we know that no nation made their ways more *toevah* than the Canaanites? Thus it says, "And like the deeds of the Land of Canaan you shall not do"...

7. Midrash, Sifri Devarim 157

שום תשים, מת מנה אחר תחתיו. מלך, ולא מלכה... ואין ממנים האשה פרנסת על הצבור.

"You shall place" – If he dies, appoint another in his place. "A king," and not a queen... And we do not appoint a woman as *parnas* over the community.

8. Ramban to Shevuot 30a

ומאי דכתיב (שופטים ד') והיא שופטה את ישראל פירושו מנהגת שעל פיה ובעצתה היו נוהגין זה עם זה כדין מלכה, ואע"ג דאמרינן בספרי שום תשים עליך מלך ולא מלכה נוהגין היו בה כדין מלכה, אי נמי מקבלין היו דבריה ברצונם

"She judged Israel" means that she led by her word, and they acted based on her advice, like a queen. Although the Sifri says, "You shall place upon yourself a king, and not a queen," they accorded her the [dictatorial] status of a queen. Alternatively, they accepted her words willingly.

9. Google Map of today's Emek Yizre'el

4:1-3 Introducing the Problem

10. Malbim to 4:1

"ויוסיפו לעשות הרע." זה היה עוד בחיי אהוד... שכ"ז שחי הגין זכותו. וע"כ לא כתוב פה כמו למעלה "וימת עתניאל ויוסיפו לעשות הרע"... כי פה עשו הרע בחייו.

"And they continued to commit evil" – This was during Ehud's life... for as long as he lived, his merit protected them. And therefore it did not say here as it did above, "And Otniel died, and they continued to commit evil"... for here they committed evil during his lifetime.

11. Radak to 4:1

נראה כי בימי שמגר לא נושעו ישראל תשועה שלמה ולא עצרם מלעשות הרע בעיני ד' ולא שקטה הארץ בימיו, הלא תראה כי לא אמר אלא ויושע גם הוא את ישראל.

It appears that the Jews were not fully rescued in Shamgar's day, and he did not stop them from committing that which was evil in Gd's eyes, and the land was not quiet in his days. You see that it only said, "He also rescued Israel."

12. Malbim to 4:2

תחלה היו ביד ארם וביד מואב, שלא היו מן הז' אומות, ועתה מכרם ביד מלך כנען ונתקיים מ"ש (לעיל ב, ג) והיו לכם לצדים...

At first they were in the hands of Aram and Moav, which were not of the seven nations. Now He sold them into the hand of the king of Canaan, fulfilling 2:3, "And they will be thorns to you".

13. Malbim to 4:3

צעקה גדולה מזעקה. וזה מפני ג' טעמים. א] כי תשע מאות רכב ברזל לו, ולא היה להם תקוה לנצחו בטבע. ב] והוא לחץ כו' בחזקה, ופי' חז"ל (ויק"ר ז, ו) בחרופין וגדופין. ג] שארך זמן השעבוד עשרים שנה:

Tze'akah is greater than *Ze'akah*. They did this for three reasons: 1) He had 900 iron chariots, and they had no hope of defeating him naturally; 2) He oppressed *b'chozakah*, which *Vayikra Rabbah* 7:6 explains as insults. 3) The servitude was twenty years in length.